POLITIET
POLITIETS UTLENDINGSENHET

Sivilombudet
Postboks 3 Sentrum
0110 OSLO

Deres referanse:	Vår referanse:	Sted, dato:
2025/2140	24/94580 - 27	Oslo, 31.08.2026

Oppfølging av rapport etter besøk til Politiets utlendingsinternat, Trandum 23112025-25112025

Politiets utlendingsenhet (PU) viser til mottatt rapport fra Sivilombudet den 22.04.2026, med anmodning om tilbakemelding på oppfølging av rapportens funn og anbefalinger innen 31.08.2026.

Vi takker for tilbakemeldinger etter besøket. Videreutvikling av utlendingsinternatet har høy prioritert, også i 2026. Vi tilstreber å ivareta ro, orden og sikkerhet for både internerte og ansatte, med dynamiske sikkerhetstiltak som i størst mulig grad er basert på individuelle vurderinger av person eller situasjon, så langt det er mulig.

Selv om vi primært forsøker å forebygge at uønskede hendelser skjer, opplever vi av og til vold og trusler, både mellom internerte og mot ansatte som gjør det nødvendig å gripe inn.

Planleggingsarbeidet for overføring av driftsansvaret for utlendingsinternatet fra politiet til kriminalomsorgen pågår fortsatt, med 1.1.2027 som nåværende måldato.

I dette tilsvaret benyttes begrepet *internerte* som en samlebetegnelse for alle, inkludert både de som er internert etter kjennelse om internering fra retten, og de som er pågrepet etter hjemmel i utlendingsloven.

Oppfølging av anbefalinger

Under gjennomgås oppfølgingen av de enkelte punktene i anbefalingene, som er oppsummert i rapportens side 7-8:

Ankomst til internatet

1. Politiets utlendingsenhet bør innføre ankomstrutiner som sikrer at internertes sårbarheter og spesielle behov blir kartlagt.

Oppfølging: Utlendingsinternatet har et pågående samarbeid med kommunehelsetjenesten på internatet om videreutvikling av rutiner for å identifisere sårbarheter og spesielle behov. Vi erfarer at det er mye informasjon og mange nye inntrykk for de nyankomne, og at noe kartlegging derfor også må gjøres en til to dager etter ankomst.

Videre har PUs aktivitetsleder på internatet i 2026 hatt større fokus på å kartlegge behov for ekstra oppfølging av sårbare internerte.

2. Det bør tydelig journalføres hva slags visitasjon som er gjennomført i forbindelse med ankomst, og om det ble brukt tvang.

Oppfølging: Siden slutten av mai 2026 er kroppsskanner tatt i bruk ved inkvirering ved ankomst til internatet. Dette har redusert andelen som blir kroppsvisitert ved ankomst, se tabell under. Kodeverket i vårt saksbehandlingssystem er også videreutviklet, slik at det siden juni er tydelig skille i loggføringen på kroppsvisitasjon med og uten bruk av makt.

Måned	Ikke visitert	Kroppsskanner	Ytre visitasjon	Kroppsvisitasjon ("2-trinnsvisitasjon")	Totalt
Januar	4	0	71 (77%)	17 (18%)	92
Februar	3	0	80 (81%)	16 (16%)	99
Mars	1	0	88 (90%)	9 (9%)	98
April	0	0	58 (94%)	4 (6%)	62
Mai	1	3 (3%)	77 (84%)	11 (12%)	92
Juni	0	93 (95%)	2 (2%)	3 (3%)	98
Juli	1	95 (95%)	1 (1%)	3* (3%)	100

(En av kroppsvisitasjonene i juli ble gjennomført med bruk av makt, som er et nytt parameter tatt i bruk i Utsys fra og med juni 2026.)*

3. Det bør sikres at internerte ved ankomst får informasjon om deres rettigheter og plikter, på et språk de forstår.

Oppfølging: Ved ankomst tilbys internerte en brosjyre, som er tilgjengelig på utvalgte språk.

Alle rutiner, skjemaer og informasjonsskriv er for tiden under revisjon i forbindelse med planlegging av overføring av driftsansvaret, og vi planlegger å oversette disse til enda flere ulike språk.

Når en internert ankommer internatet er det mye informasjon og inntrykk. Flere har derfor også behov for å få forklart informasjon nærmere ute på beboeravdelingene. Enten samme dag som ankomst eller senere.

Informasjon publiseres også på intern-TV og på oppslagstavler på avdelingene.

Behandlingen av de internerte

4. Det bør sikres at de internerte i størst mulig grad kan bevege seg fritt inne på internatet. De internerte bør ikke låses inn på rommene om natten.

Oppfølging: Erfaringene med bruk av hybellåser har vært gode siden vi installerte dette i mai/juni 2025. Innlåsningen ble etter dette vesentlig redusert, særlig i helgene. Rutinemessig innlåsning om natten gjennomføres nå fra kl 21:45 til 07:15 alle dager.

Samtidig er det behov for å ivareta ro, orden og sikkerhet. Siden de fleste uønskede hendelser med konflikt, slossing og vold mellom internerte skjer i utlåsningstiden, vil det være ekstra krevende å ivareta sikkerheten om natten uten innlåsning, inkludert å kunne fremstille for legevakt og sykehus når noen blir skadet. Dette har vi beskrevet nærmere i høringsrunden[1] tidligere i år, i forbindelse med endringer i lov og forskrift.

Merk at det ved familieenheten ikke gjennomføres innlåsning på beboerrom om natten.

5. Internerte bør få tilgang til å bruke egen mobiltelefon.

Oppfølging: Vi anerkjenner at mobiltelefon er viktig for mennesker i dagens digitale samfunn. Det blir derfor gitt tilgang til denne ved særskilte behov i enkelttilfeller. En generell bruk av egen mobiltelefon vil kunne påvirke både sikkerhet og konfidensialiteten ved internatet.

Samtidig har vi sett en økt bruk av internett etter at vi gjorde det enklere og raskere å få tilgang til dette tilbudet i 2025. Kombinert med utlånstelefonene man kan benytte kostnadsfritt opp til 300 minutter per uke (maksimalt 1 600 kroner per uke), anser vi muligheten for å holde kontakt med omgivelsene som relativt god.

For øvrig er dette et område i utvikling, sett i sammenheng med forslagene i høringsrunden tidligere i år.

6. Det organiserte aktivitetstilbudet bør styrkes, særlig for internerte med lang oppholdstid.

Oppfølging: Aktivitetstilbudet i 2026 er økt vesentlig sammenlignet med 2025, gjennom faste og midlertidige tiltak. Aktivitetsleder har i løpet av første halvår registrert om lag 300 deltakelser på tvers av aktiviteter og tiltak. Om lag 100 av disse aktivitetene er gjennomført på beboeravdelingen for kvinner, 18 på sikkerhetsavdelingen, og resten på beboeravdelingene for menn. I tillegg kommer daglige mindre organisert aktivisering på avdeling og jevnlig på aktivitetssenteret, hvor det er treningsapparater, bøker, spill og sportsutstyr/gymsal til disposisjon.

Registreringen omfatter gruppeaktiviteter, individuelle tiltak og målrettet oppfølging av særlig sårbare internerte. Enkelte personer har deltatt i flere ulike aktiviteter gjennom perioden. Det har vært størst aktivitet knyttet til matlaging og kjøkkenarbeid, etterfulgt av sosial aktivitet, fysisk aktivitet og praktiske driftsoppgaver. Disse praktiske og sosiale

---

[1] https://www.regjeringen.no/contentassets/36a92f25a2c1415cb463b7a17115009a/annen-offentlig-etat/politidirektoratet-med-underliggende-virksomheter.pdf?uid=Politidirektoratet_med_underliggende_virksomheter

rammene har fungert som den primære arenaen for å bygge tillit, kartlegge individuelle behov og har bidratt til å styrke de psykososiale forholdene på tvers av avdelingene.

Samtidig er interne retningslinjer utviklet gjennom 2026 for å utvide aktivitetstilbudene utendørs noe.

7. Politiets utlendingsenhet bør, i samarbeid med helseavdelingen, sikre en systematisk oppfølging av personer som er internert over lang tid, for eksempel gjennom konkrete oppfølgingsplaner.

Oppfølging: Sårbare internerte har hatt spesiell oppmerksomhet fra aktivitetsleder i 2026. Samarbeidet med helseavdelingen er godt, og er fortsatt under utvikling.

8. Det bør alltid brukes tolk når det er nødvendig for å sikre god kommunikasjon med de internerte.

Oppfølging: Vi benytter tolk bestilt av internatet i forbindelse med underretning av vedtak ved utelukkelser.

Ved underretning av vedtak og samtaler i utlendingssaker er det saksbehandlere i PU (Oslo) og i politidistriktene som bestiller og betaler for tolking.

Internatet kan også bestille tolk hvis dette er nødvendig for å gi informasjon eller ha dialog under oppholdet, hvis man ser at dette er nødvendig. Man kommuniserer mye med de internerte i hverdagen, og det vil trolig ikke være noen klar grense for når det er behov for tolk. Tolk velges ikke bort av økonomiske årsaker, men det krever også tid og kapasitet å koordinere et tolkeoppdrag. Vi tar derfor med oss tilbakemeldingen fra Sivilombudet i den videre utviklingen. I tillegg er det et mål å kunne bruke mer teknologi til dette i fremtiden, forutsatt at det ikke går på bekostning av personvern og taushetsplikt.

9. Internerte som har forhøyet risiko for selvmord og selvskading, bør møtes med kunnskapsbaserte forebyggingstiltak, som økt menneskelig kontakt, omsorg og aktivisering.

Oppfølging: Relevante tiltak i år er kompetanseheving og mer organisert aktivisering.

Seksjonene som har særlig ansvar for sårbare og for sikkerhetsavdelingen har hatt seminar med temaene selvmordsrisiko, vurdering og tiltak i institusjon knyttet opp mot psykiske lidelser, samt isolasjons og isolasjonskader. Her benyttet vi forelesere fra Regional sikkerhetsavdeling i Helse Sør-Øst. Videre har Norges institusjon for menneskerettigheter (NIM) tatt opp blant annet menneskerettslige temaer.

For ansatte tilknyttet sårbare internerte og mindreårige er det også gjennomført fagdager med barnefaglig kompetanse, samt identifisering og ivaretagelse av sårbare barn og voksne, i samarbeid med Regionalt Ressurssenter om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging (RVTS).

I forbindelse med virksomhetsoverdragelsen gjennomføres det fire ukers kompetanseheving for ledere og ansatte denne høsten ved Kriminalomsorgens høgskole og utdanningssenter KRUS. Temaer er:

- Rettskildelære
- Grunnloven og menneskerettigheter
- Utlendingsloven og utlendingsinternatforskriften

- Forvaltningsloven og personvern
- Utveksling av opplysninger
- Kontrolltiltak og maktmidler
- Miljøarbeid og aktivisering som skade- og risikoreduserende tiltak
- Oppmerksom på selvmordstanker
- Psykisk helse og psykiske lidelser
- Selvskading
- Kulturforståelse
- Menneskehandel
- Radikalisering og voldelig ekstremisme
- Belastningspsykologi
- Tiltak for å redusere belastning
- Arbeidsmiljø og psykososialt arbeid
- Sorg, sorgprosess og sorgbearbeiding
- Personalomsorg i praksis
- Konfliktdempende kommunikasjon
- Sikkerhetskultur
- Risikohåndtering
- Rapportskriving og dokumentasjon

10. Politiets utlendingsenhet bør sørge for at de ansatte får tilstrekkelig opplæring og at de har en felles faglig plattform for arbeidet. Det bør settes inn tiltak for å sikre en god institusjonskultur blant alle ansatte.

Oppfølging: Se forrige punkt om kompetanseløft. Dette opplegget vil også bli evaluert med mål om å utvide opplæring for nyansatte og årlig vedlikeholdstrening med relevante emner, i tillegg til den opplæringen som gis i dag.

11. Politiets utlendingsenhet bør sikre at de identifiserer særlig sårbare internerte og har kunnskap om hvordan internerte i særlig sårbare situasjoner bør møtes. Bruk av sikkerhetsavdelingen og andre maktmidler

Oppfølging: Se svar på punkt 9 og 10 over.

12. All bruk av maktmidler bør dokumenteres i journalen til den internerte.

Oppfølging: Vi tilstreber alltid å dokumentere oppholdet grundig. Rapportskriving og dokumentasjon er også tema i det pågående kompetanseløftet.

13. Det bør alltid gjøres en individuell vurdering når den internerte kroppsvisiteres eller fratas klær ved bruk av sikkerhetscelle. Vurderingen bør dokumenteres.

Oppfølging: Siden juni har vi differensiert loggføringen av kroppsvisitasjon med og uten bruk av makt.

14. Det må alltid dokumenteres en konkret begrunnelse for at alle lovens vilkår for bruk av sikkerhetscelle, utelukkelse og delvis utelukkelse er oppfylt. Det bør sikres at den internerte er hørt.

Oppfølging: Vi har hatt økt oppmerksomhet rundt vedtakene i år, og relevante temaer er også inntatt i kompetanseløftet nå i høst.

15. Politiets utlendingsenhet bør fortsatt arbeide for å forebygge at sikkerhetscelle, utelukkelse og delvis utelukkelse brukes for å hindre eller

håndtere selvskading eller selvmordsforsøk.

Oppfølging: Relevante forebyggingstiltak i år har vært målrettet aktivisering, samarbeid med helseavdelingen om utvikling, samt at relevante temaer er inntatt i kompetanseløftet.

16. Internerte i sikkerhetscelle bør får utdelt mat og drikke på en respektfull måte og så langt som mulig uten bruk av gulvluke.

Oppfølging: Vi tilstreber at mat deles ut på en mest mulig respektfull måte. Samtidig må vi i noen tilfeller beskytte ansatte, blant annet mot å få varm mat eller annet kastet mot ansiktet, noe som tidligere har forekommet.

17. Politiets utlendingsenhet bør styrke oppfølgingen for å forebygge isolasjonsskader av internerte som er delvis utelukket, utelukket eller plassert i sikkerhetscelle. Oppfølgingen bør bidra til at oppholdet blir avsluttet så raskt som mulig.

Oppfølging: Relevante tiltak i år for å forebygge dette har vært målrettet aktivisering, samarbeid med helseavdelingen om utvikling, samt at relevante temaer er inntatt i kompetanseløftet.

18. Det må gjøres fortløpende vurderinger av om lovens vilkår for fortsatt utelukkelse og plassering i sikkerhetscelle er oppfylt. De fortløpende vurderingene av opphold i sikkerhetscelle bør dokumenteres minst hver sjette time.

Oppfølging: Det er etablert ny kategori for loggføring i UTSYS, med hyppigere loggføringer av at det er vurdert at vilkårene fortsatt er til stede.

19. Opphold i sikkerhetscelle må avsluttes umiddelbart når lovens vilkår ikke lenger er oppfylt.

Oppfølging: Det gjøres fortløpende vurderinger av dette.

20. Politiets utlendingsenhet bør styrke sitt arbeid med å evaluere og forebygge bruk av sikkerhetsavdelingen, og involvere de internerte i dette arbeidet.

Oppfølging: I tillegg til tiltakene nevnt over, vil dette også være et område å kunne videreutvikle i forbindelse med overføring av driftsansvaret til kriminalomsorgen.

Med hilsen

Are Magnus Olsen
Fungerende avdelingsleder

Dokumentet er elektronisk godkjent uten signatur.

Kopi:
Politidirektoratet Postboks 2090 Vika 0125 Oslo